

הכנסת השמונה-עשרה

זבולון אורלב

הצעת חוק של חבר הכנסת

2476/18/פ

הצעת חוק איסור לשון הרע (תיקון – חשיפת פרטי מעוול), התש"ע-2010

הוספת סעיף 9א¹ 1. בחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965¹, אחרי סעיף 9 יבוא:

"חשיפת פרטי 9א. (א) אדם הסבור כי מידע שהופץ ברשת מעוול

המרצת פתיחה נגד ספק שירותי האינטרנט המחזיק בפרטי המפיץ בבקשה שיחשוף את זהותו של מפיץ המידע; לענין סעיף זה, "מפיץ" – משתמש אתר האינטרנט המעלה תוכן מכל סוג שהוא לאתר, למעט מנהל אתר האינטרנט או אדם אחר מטעמו.

(ב) המרצת הפתיחה תוגש לבית המשפט המוסמך לדון בתביעה העיקרית בליווי תצהיר על כוונתו של מגיש ההמרצה להגיש תביעת לשון הרע נגד מפיץ המידע.

(ג) הוכח להנחת דעתו של בית משפט כי קיים חשש של ממש שתוכנו של המידע שהופץ מכיל לשון הרע על מגיש ההמרצה והתשתית העובדתית שהונחה לפניו מקימה עילת תביעה לפי חוק זה יורה לספק שירותי האינטרנט להעביר את פרטי המפיץ לבית המשפט לצורך עיונו באלה.

(ד) סבר בית המשפט, לאחר עיונו בתשתית העובדתית המצויה בידיו, כי ניתן לזהות באופן ברור את מפיץ המידע, יורה לספק שירותי האינטרנט למסור לנפגע את הפרטים שברשותו.

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 240

- (ה) על אף האמור בסעיפים קטנים (ג) ו-(ד),
רשאי בית המשפט לדחות את המרצת הפתיחה
מטעמים מיוחדים שירשמו.
- (ו) מגיש המרצת הפתיחה יישא בעלויות הפקת
פרטי המפיץ".

דברי הסבר

רשת האינטרנט היא "כיכר העיר" החדשה שהכול שותפים לה. המדיום החדש והמרחב הווירטואלי מצוי בכל ופתוח לכל. הכלים שהרשת מציעה מאפשרים קבלת מידע והעברתו, "האזנה" לדעות של אחרים והשמעתן של דעות עצמיות. חלק מהצלחתו של השיח המתקיים ברשת האינטרנט נזקף לשמירת האנונימיות של המשתתפים בו שהיא לעיתים תנאי לעצם האפשרות והנכונות להתבטא, ופעמים שהיא אף חלק מן המסר הגלום בביטוי. אולם, אף על פי שהאנונימיות משרתת תכליות חשובות בהקשר של חופש הביטוי אין הצדקה ליצור חיסיון גורף להבטחתה, כך הוא בודאי הדבר שעה שהיא משמשת מחסה לעושי עוולה. העלאתה של האנונימיות לדרגת מעין קדושה, אינה יכולה להפוך אותה למפלטו ומקלטו של הנבל.

סוגיות רבות מתחום האינטרנט, ובכללן מערכת היחסים בין לקוחות וספקים, או בין גולשים ומפעילי אתרים, טרם הוסדרו בחקיקה - ואין חולק שיש צורך מובהק לעשות כן. אומנם דומה כי לעת הזאת התפתחה בעניין פסיקה הבאה לענות על החוסר החקיקתי הקיים, אלא שזו טרם הצליחה להסדיר את הנושא באופן מוצלח כך שיקבעו כללים ברורים בעניין.

פסק דינו של בית המשפט העליון ברע"א 4447/07 **מור נ' ברק אי.טי.סי. [1995] החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ** שניתן לאחרונה עסק בבעיה הכאובה והשכיחה של חוסר יכולתו של אדם הנפגע מפרסום לשון הרע כנגדו ברשת האינטרנט לתבוע את המעוול שפגע בו וזאת בשל העובדה שהאחרון חוסה תחת מסך ערפל האנונימיות. פסק הדין הבהיר את הצורך המשפטי הברור בדבר חקיקה אשר יסדיר את העילה החוקית לחיובם של ספקי האינטרנט לחשיפת פרטיו של לקוח אנונימי המפרסם לשון הרע ברשת. בנוסף עמד פסק הדין על ההבדלים הקיימים ביחס לסדרי הדין בין הערכאות השונות שהכירו בפועל בעילה זו.

חוק זה שם לו למטרה לעגן את עילתו של הנפגע לחשיפת פרטי המעוול ולהסדיר את סדרי הדין על פיהם יתנהל הדיון.

החוק קובע כי אדם אשר הופצה נגדו לשון הרע ברשת האינטרנט רשאי להגיש המרצת פתיחה כנגד ספק האינטרנט על מנת שזה יחשוף את פרטי המעוול. להמרצת הפתיחה יצורף תצהיר לפיו בכוונתו להגיש תביעה בגין עוולה של לשון הרע כנגד מפיץ המידע.

כדי להימנע ממצב בו הנפגע יעשה שימוש לרעה בהליך זה של חשיפת פרטים לצורכי נקמות או הרתעתם של בעלי דעה שלילית לגביו וכדי להימנע ממקרים בהם נחשפים פרטיו של הלקוח ומסתבר למפרע שאלה אינם שייכים ללקוח פרטי, אלא לרשתות ציבוריות דוגמת בתי קפה-אינטרנט, מקומות עבודה וכדומה יוצר החוק מנגנון המאזן בין האינטרסים השונים. מחד מגן החוק על זכותו של נפגע לשמור על שמו הטוב וזאת מבלי להכביד על מימושה ברשימה ארוכה של תנאי סף בהם עליו לעמוד

ומאידך מגן החוק על האינטרס הציבורי הטמון בעצם קיומה של ביקורת. כן מקפיד החוק שלא להטריח לשווא את ספקי האינטרנט בהפקתו של מידע שלא ישמש בעתיד בסיס נאות לתביעה ראויה.

המנגנון קובע כי לאחר שבית המשפט השתכנע כי קיים חשש שהמידע שפורסם מהווה לשון הרע יקבל הנ"ל מספק האינטרנט את פרטי מפיץ המידע ויבחן לאורם את סיכויי זכייתו של הנפגע בתביעה עתידית שתוגש כנגד מפיץ המידע. כלל זה מאפשר להימנע מחשיפת מידע שלא יוכל להועיל בתביעה עתידית במקרה ואין אפשרות אמיתית לקשור בין פרטי המידע למעוול ספציפי. החוק מסתפק באופן עקרוני בעמידתו של הנפגע בדרישת סף זו וקובע כי במקרה הרגיל יורה בית המשפט בהעברת פרטי המפיץ לנפגע ללא חיובו של האחרון בעמידה בתנאים נוספים.

ואולם החוק, כאמור, מכיר בסכנה האפשרית של ניצול המנגנון החדש לצרכים לא ראויים ועל כן מותיר הוא בידי בית המשפט שיקול דעת מסוים. החוק קובע כי בית המשפט רשאי מטעמים מיוחדים שירשמו לדחות את בקשתו של הנפגע. דוגמא לטעמים שכאלה היא מקרים בהם נראה כי על אף שהתגבשה עילה לדרוש את חשיפת פרטיו של מפיץ המידע, מעוניין הנפגע בחשיפת פרטים אלה לצרכים לא ראויים של נקמנות, השתקת מתנגדים וכדומה. במקרים אלה ידחה בית המשפט את בקשתו של הנפגע. כן רשאי בית המשפט לקבוע כי בקשתו של הנפגע לחשיפת פרטי המפיץ לא תענה בשל כך שהדברים מהווים זוטי דברים, או שהנ"ל לא יצאו מגדר הבעת דעה שלילית וכדומה.

הצעת חוק מסחר אלקטרוני, התשס"ח - 2008 (הצעת חוק ממשלתית מס' 356) שהוגשה ביום 14.1.08 הסדירה באופן חלקי במסגרת סעיף 13 את הנושא בו עוסקת הצעת החוק הנוכחית, תוך שהיא מטפלת באופן עקרוני בלבד ביצירתה של עילת תביעה של הנפגע כנגד ספק האינטרנט. אולם בשונה מהצעה זו, הצעת החוק הממשלתית לא הסדירה בחקיקה ראשית את סדרי הדין. כמו כן, בניגוד להצעת החוק הנוכחית המצטמצמת לדרכי הטיפול בפגיעה הנעשית על דרך של עוולת לשון הרע, סעיף 13 להצעת החוק הממשלתית התייחס בנוסף לכך לפגיעה בקניינו הרוחני של הנפגע.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט' בתמוז התש"ע – 21.6.10